

MenterAfietsroute Zuidbroek

Zuidbroek was een belangrijk Oldambtster middeleeuws dorp en een centrum van bestuur en rechtspraak. Het dorp had een versterkt huis (stins–borg) waar het hoofdelingen geslacht Gockinga woonde. Deze borg stond in Uiterburen. Het dorp had een oudere versie op de plek ten Noorden van Uiterburen, maar verplaatste zich vanaf de 15e eeuw. Door de planmatige exploitatie van de venen (Hoogezand-Sappemeer-Veendam-Wildervank) in de 17de eeuw en de aanleg van kanalen zoals het Winschoterdiep werd Zuidbroek ook een centrum voor vervoer en handel. Het centrum van het dorp verplaatste zich van rondom de prachtige monumentale middeleeuwse kerk naar rondom het Winschoterdiep. De latere ontsluiting door de aanleg van een spoorlijn versterkte deze ontwikkeling. Het dorp Zuidbroek bestaat dus eigenlijk uit een middeleeuws Oldambtster deel en een veenkoloniaal deel vanaf 1628. Dat laatste is het deel rond het Winschoter diep en het Muntendammerdiep. De grootschalige vervening richting Tripscompagnie werd vanaf 1648 ter hand genomen.

Zuidbroek heeft veel toeristische pluspunten.

Teveel om allemaal te noemen. Zomaar een greep:

- Drostenlaan / Het Veen Dit is bij de grens Noordbroek Zuidbroek.V.m.Coöp Melkfabriek/ en aan het eind van Drostenweg bij t Veen: Botjesgat (nu zandafgraving, straks recreatiegebied) en Joodse begraafplaats (eind t Veen) Nabij de driesprong Uiterburen/Drostenweg: v.m. Drostenborg. Hier woonde in de middeleeuwen het jonkergeslacht Gockinga, heersers over het Wold-Oldambt.
- Uiterburen Links van no 52 Hier stond de v.m. (zeer bescheiden) synagoge, plaats van gebed voor de verdwenen joodse gemeenschap.
- Uiterburen 19 Hier zijn fundamenten van een stins (een verdedigbaar middeleeuws steenhuis) gevonden
- Galgeweg loopt naar de v.m. plaats waar de galg stond
- Kerkstraat t/o no 92 monument m.e. toren. In de toren was een gevangenis. Voor de toren de v.m. Franse School 19de eeuw
- Spoorstraat rechts van no 2 De brug over het Winschoterdiep. Hier ontwikkelde zich vanaf 1600 door de drukke scheepvaart van de vervening een handelskade.
- Spoorstraat rechts van no 24 haven voor plezierboten; Passantenhaven
- Spoorstraat 41 v.m. kantongerecht.
- Stationsstraat 5 Noord-Nederlands Trein&Tram Museum en 19de eeuws station.
- Stationsstraat rechts van no 5 gedenkteken "Laatste halteplaats in het vaderland" Brons van Anita Franken. Gedenkteken ter herinnering aan de deportatietreinen, die reden van Westerbork naar Auschwitz.